

VRIJE GENADE

En Jesaja verstout zich en zegt: Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen die naar Mij niet vraagden. Maar tegen Israël zegt Hij: De gehele dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk **Romeinen 10:20, 21**

Onze tekst wijst zonder twijfel op het verwerpen van Christus door de Joden, en op het verkiezen van de heidenen. Met het woord 'heidenen' wordt een volk aangeduid dat niet naar God zocht, maar in afgoderij leefde. Niettemin behaagde het de Heere in deze laatste dagen het evangelie van genade tot hen te zenden. Terwijl de Joden die lang de voorrechten van Gods Woord genoten hadden, vanwege hun ongehoorzaamheid en opstandigheid verworpen werden. Dit is de primaire betekenis van de tekst. Toch geloof ik echter - met Calvijn - dat de conclusie die we hieruit kunnen trekken, een voorbeeld is van een algemeen feit. Zoals God een volk verkoren heeft dat Hem niet kende, zo heeft Hij ook in de overvloed van Zijn genade, besloten Zijn zaligheid te betonen aan mensen die Hem de rug toekeren.

Terwijl daarentegen mensen die verloren gaan nadat zij het evangelie gehoord hebben, verloren gaan vanwege hun bewust zondigen. Want God heeft "de gehele dag Zijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk". De leer van het protestantisme bestaat niet uit één lijn, maar uit twee. Niemand zal ooit het juiste inzicht in het evangelie krijgen, tenzij hij weet hoe hij die twee lijnen van Gods vrije genade en de verantwoordelijkheid van de mens tegelijk moet bezien. In het ene bijbelboek wordt mij geleerd dat ik zal oogsten wat ik gezaaid heb, en op een andere plaats wordt mij voorgehouden: "Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods" (Rom. 9:16). Hier zie ik dat Gods voorzienigheid over alles gaat, en dáár zie ik - en ik kan het niet helpen dat ik dat zie - dat een mens handelt zoals hij zelf wil. Dat God hem een grote vrijheid van handelen heeft gegeven.

Welnu, als ik u zou verklaren dat een mens geheel vrij is in zijn doen en laten en dat er geen sprake is van Gods voorzienigheid, zou ik heel dicht bij de opvattingen van de atheïsten staan. Als ik daarentegen zou verklaren dat God alle dingen zo bestuurt, dat er voor de mens geen verantwoordelijkheid overblijft, verval ik in het antinomianisme of in lijdelijkheid. de Christelijke

Encyclopedie omschrijft antinomianisme als ‘de gedachte, dat de wet der zeden door het Evangelie is te niet gedaan, en dat de gelovige niet gehouden is tot het doen van goede werken. In beginsel stelt het Antinomianisme zich tegenover de heiligmaking’.

Dat Gods raad bestaat, èn dat tegelijkertijd de mens verantwoordelijk is, zijn twee zaken die maar weinigen zien. Men is van mening dat die twee stukken niet samen kunnen bestaan en dus tegenstrijdig zijn. Maar dat is niet zo! Dat is nu precies de fout van ons verdorven oordeel. Twee waarheden kunnen niet met elkaar in strijd zijn. Als ik op een zekere plaats lees dat alle dingen van tevoren vastgelegd zijn, is dat waar. En als ik ergens anders lees dat een mens verantwoordelijk is voor al zijn daden, is dat óók waar. Het is mijn dwaasheid die mij doet inbeelden dat twee waarheden ooit tegengesteld aan elkaar kunnen zijn. Ik geloof niet dat deze twee waarheden ooit tot één samengesmeed kunnen worden op enig menselijk aambeeld. Maar in de eeuwigheid zullen die beiden wèl een zijn. Dit zijn twee lijnen die zo heel dicht bij elkaar lopen, dat de geest die proberen zal ze zo ver als maar mogelijk is te volgen, niet zal kunnen zien dat ze samensmelten. Maar in de eeuwigheid, dicht bij de troon van God vanwaar alle waarheid ontspruit, zullen ze tot één worden.

Wij zullen deze twee leerstukken nu nader gaan beschouwen. In het twintigste vers wordt ons de leer van vrije genade voorgehouden: “En Jesaja verstout zich en zegt: Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen die naar Mij niet vraagden”. Het volgende vers toont ons de schuld van de mens, in het afwijzen van God. “Maar tegen Israël zegt Hij: De gehele dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk”.

In de eerste plaats wil ik dan spreken over de goddelijke soevereiniteit zoals die tot uiting komt in het zaligmaken. Indien enig mens zalig wordt, wordt hij dat door goddelijke genade en door goddelijke genade alleen. De oorzaak van zijn zalig worden wordt niet in hemzelf gevonden, maar uitsluitend in God. Wij worden niet zalig als gevolg van iets wat wij doen of willen. Maar wij willen en doen als gevolg van Gods welbehagen en van het werk van Zijn genade in ons hart. Geen enkele zondaar kan God hinderen; dat wil zeggen, hij kan Hem niet vóór zijn. God is altijd de eerste in de zaak van het zalig worden. Hij is vóór onze overtuigingen, vóór ons begeren, vóór onze angsten en onze hoop. Al wat goed is of ooit goed in ons zal zijn, wordt voorafgegaan door Gods genade; het is een gevolg van een goddelijk werk in ons. Als wij spreken over Gods genadige daden in het zaligmaken, merk ik in de eerste plaats op dat die daden volkomen onverdiend zijn.

U leest in de tekst dat het volk wat hier genoemd wordt, Gods genade zeker niet verdiend heeft. Zij hebben Hem gevonden, maar nimmer naar Hem gezocht. Hij is aan hen geopenbaard, maar zij hebben nooit naar Hem gevraagd. Er is nog nooit een mens zalig geworden die dat verdiend had. Vraag het aan al Gods heiligen; zij zullen u zeggen dat zij de voorgaande tijd in de boze lusten van het vlees hebben doorgebracht.

Dat zij in de tijd van hun onwetendheid in opstand tegen God leefden, en zich van Zijn wegen afkeerden. Dat zij, toen de nodiging kwam om tot Hem te komen, die nodiging veracht hebben. Dat zij, toen ze gewaarschuwd werden, de waarschuwing in de wind geslagen hebben. Zij zullen u vertellen dat het feit dat zij door God getrokken werden, niet het gevolg was van enige verdienste vóór hun bekering. Want in plaats van het bezitten van enige verdiensten, waren sommigen van hen de slechtsten van de slechten. Zij hebben zich uitgeleefd in zonden. Zij schaamden zich niet voor al die dingen waarvoor ik me schaam om er over te spreken. Zij waren raddraaiers in het misdadige. Toonaangevend onder criminelen.

En toch kwam de soevereine genade tot hen. Zij werden tot kennis van de Heere gebracht. Zij zullen u zeggen dat dit niet het gevolg was van iets goeds in hun karakter. Want, hoewel zij nu vertrouwen dat er iets uitnemends in hun innerlijk geplant is, hadden zij toen zij nog vleselijk waren, geen enkele eigenschap die niet verdorven was. Zij hadden zich overgegeven aan de dienst van de satan. Vraag hen of ze van mening zijn dat zij door God verkoren werden op grond van hun moed. Zij zullen u zeggen: 'Nee!' De moed die ze hadden was ontsierd, want zij waren koplopers in het doen van kwaad.

Vraag hen of ze door God werden verkozen op grond van hun talenten. Zij zullen antwoorden: 'Nee!' Zij hadden wel talenten, maar gebruikten die verkeerd, namelijk in de dienst van de satan. Vraag hen of zij werden verkoren vanwege hun openhartigheid. Zij zullen u zeggen dat zij zich - juist door die openhartigheid - dieper in de diepte van de zonden gestort hebben dan zij anders zouden hebben gedaan. Want zij waren allemansvrienden met ieder boos mens, klaar om met iedereen het glas te heffen en mee te doen met ieder drinkgelag. Er was in hen geen enkele aanleiding waarom God hen genadig zou zijn. Het is voor hen juist een wonder dat Hij hun levensdraad niet midden in hun zonden afgesneden heeft. Dat hun namen niet uit het Boek des Levens zijn gewist, en zij in de poel geworpen zijn waar het vuur de goddelozen verslindt.

Sommigen beweren dat God Zijn volk verkiest omdat Hij voorziet dat zij, na hun verkiezing, van alles zullen doen wat uitnemend en verdienstelijk is. Vraag het weer aan Gods volk; zij zullen u zeggen dat er na hun bekering heel veel is waarover zij zich moeten beklagen. Hoewel zij zich kunnen verblijden dat God het goede werk in hen begonnen is, beven zij toch vaak, uit vrees dat het helemaal niet Gods werk is.

Zij zullen u vertellen dat, als zij overvloedig zijn in geloof, er toch ook tijden zijn dat ze meer dan overvloedig zijn in ongeloof. Als zij soms veel goede werken doen, zijn er toch ook tijden dat zij bittere tranen storten. Want zij bedenken dat diezelfde goede werken bevlekt zijn met zonde. Een christen zal u zeggen dat hij juist weent over zijn tranen. Hij gevoelt wel dat zelfs zijn beste verlangens besmet zijn. Hij bidt tot God om vergeving van zijn gebeden. In al zijn smeken is nog zonde. Zelfs zijn beste gedachten moeten nog besprengd worden met het verzoenende Bloed. Want alleen in dat Bloed kan hij zonder vlek of rimpel offerande doen.

U zult een beroep kunnen doen op de meest uitnemende heilige, op de man wiens aanwezigheid in het midden van de vergadering is als die van een engel. Hij zal u zeggen dat hij zich schaamt voor zichzelf. Hij zegt: 'O, u mag mij prijzen, maar ik kan mezelf helemaal niet prijzen. U spreekt goed van mij, u juicht mij toe, maar als u mijn hart kende, zou u reden te over hebben om mij te beschouwen als een arme zondaar die slechts uit genade zalig wordt. Ik bezit niets waarop ik kan roemen. Ik moet het hoofd beschaamd buigen en mijn ongerechtigheden belijden voor Gods aangezicht'. Genade is dus volkomen onverdiend!

Nog eens, Gods genade is soeverein. Met dat woord bedoelen we dat God een absoluut recht heeft die genade te geven waar Hij dat wil, en die genade in te houden waar het Hem behaagt. Hij is niet gehouden aan enig mens genade te bewijzen, en nog veel minder om alle mensen genadig te zijn. Als Hij verkiest die genade aan de ene mens te geven - en niet aan de ander - luidt Zijn antwoord: "Of is het Mij niet geoorloofd te doen met het Mijne, wat Ik wil? Of is uw oog boos, omdat Ik goed ben?" (Matth. 20:15), en "Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben" (Rom. 9:15).

Laten wij nu letten op Gods soevereiniteit zoals we daarvan lezen in onze tekst: "Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen die naar Mij niet vraagden". Wanneer God aan iemand genade zou willen bewijzen, zou Hij kunnen wachten totdat die mens

in alle oprechtheid naar Hem zocht. U kunt zich wel indenken dat God in de hemel der hemelen zou kunnen zeggen: 'Ik heb genade, maar Ik zal de mens aan zichzelf overlaten. Als zij behoefte voelen aan genade en Mij met geheel hun hart dag en nacht ijverig zoeken met tranen en smekingen, zal Ik hen zegenen, maar niet eerder'.

Maar geliefden, dat zegt God niet! Het is waar dat Hij degenen die Hem aanroepen, zegent. Maar Hij zegent hen voordat zij roepen; want hun geroep komt niet van henzelf, Hij heeft het hen Zelf in de mond gelegd. Hun begeerten komen niet van henzelf; het zijn begeerten die God als het goede zaad in de akker van hun hart geworpen heeft. God maakt mensen zalig die Hem niet zoeken. O wonder der wonderen! Het is inderdaad genade als God een zoeker zalig maakt. Maar hoeveel grotere genade is het als Hij Zelf het verlorene zoekt.

Denk aan de gelijkenis van het verloren schaap zoals de Heere Jezus die verteld heeft. Die gelijkenis luidt niet: 'Een zeker mens had honderd schapen, en één daarvan was afgedwaald. Hij bleef thuis wachten, en zie, het schaap kwam terug en hij ontving het met vreugde. Daarna ging hij naar zijn vrienden en sprak: 'Wees blij met mij, want het schaap dat ik kwijt was, is teruggekomen'. Nee! Er staat dat hij het schaap ging zoeken! Uit zichzelf zou het nooit teruggekomen zijn. Het zou steeds verder en verder afgedwaald zijn. Hij ging het zoeken, over heuvels vol moeilijkheden, hij liep door valleien van vertwijfeling, totdat hij het eindelijk vond. Hij dreef het niet voor zich uit, hij wees het niet de weg, maar droeg het heel de weg. Toen hij er mee thuis kwam, zei hij niet: 'Het schaap is weer thuisgekomen', maar: 'Ik heb het schaap dat ik kwijt was, weer teruggevonden'. Geen enkel mens gaat uit zichzelf God zoeken. God is de eerste Die zoekt. En als een van u Hem vandaag zoekt, is dat een gevolg van het feit dat Hij u eerst zocht. Als u Hem begeert, begeerde Hij u eerst. Uw goede begeerten en uw oprecht zoeken kunnen niet de oorzaak zijn van uw zaligheid, maar deze zijn de gevolgen van voorgaande genade die u bewezen is.

'Goed', zegt iemand, 'ik dacht dat de Zaligmaker, hoewel Hij geen oprecht zoeken, steunen en zuchten van ons eist, in ieder geval toch zou willen dat een mens, voordat hem genade bewezen werd, daarom zou vragen'. Ja geliefden, dat lijkt voor ons een logische volgorde. En God geeft ook genade aan ieder die Hem daarom vraagt. Maar let op, de tekst zegt: "Ik ben openbaar geworden dengenen die naar Mij niet vraagden". Dat wil dus zeggen: vóórdát wij vragen, bewijst God ons genade. De enige reden waarom ooit een mens begint te bidden is dat God eerst genade in zijn hart gaf die hem tot bidden aanzette. Ik herinner me dat ik, toen de Heere mij bekeerde, een door en

door arminiaan was. Ik verkeerde in de mening dat ikzelf het goede werk begonnen was. In die gestalte koesterde ik soms de gedachte 'dat ik de Heere vier jaren gezocht had, voordat ik Hem vond'. En ik denk dat ik mezelf wel prees dat ik onder veel ontmoedigende ervaringen toch had volhard Hem aan te lopen.

Maar op zekere dag kwam de gedachte in mij op: 'Wat heeft je ertoe gebracht tot God te gaan?' En als in een flits kwam het antwoord in mijn ziel: 'Waarom? Omdat Hij mij ertoe gebracht heeft!' Hij moest mij eerst mijn behoefte aan Hem laten zien, anders zou ik Hem nooit gezocht hebben. Hij moet mij eerst Zijn dierbaarheid laten zien, anders had ik nooit geweten dat Hij het waard was om te zoeken. En ineens zag ik de leer van de genade zo helder als maar mogelijk is: de Heere moet beginnen; de natuur kan nooit van zichzelf opklimmen.

U laat water in een emmer lopen; zodra u die emmer wegzet, kan het water uit zichzelf niet hoger stijgen. Zo ligt het ook niet in de natuur van een mens om God te zoeken. De menselijke natuur is verdorven, daarom moet eerst de Heilige Geest buitengewone kracht op het hart uitoefenen, om ons tot het vragen om genade te brengen. Maar bedenk wel dat wij er geen weet van hebben als de Geest werkzaam is; dat zien we later pas. Het is onze taak de Heere te zoeken alsof er helemaal geen Heilige Geest zou zijn. Maar hoewel wij ons dat niet bewust zijn, moet er altijd een voorafgaand werk van de Geest in ons hart zijn, voordat er van ons hart iets tot Hem uitgaat.

Laat mij u een voorbeeld geven. Zie daar eens die man op zijn paard, vergezeld van een groep soldaten. Wat is hij trots, en hoe rijdt hij daar bewust van zijn waardigheid. 'Meneer, wat gaat u doen? Wat zijn dat voor documenten die u zo zorgvuldig behandelt?' 'Och, ik heb datgene bij me wat Gods kerk in Damascus zal beroeren. Ik heb mensen in de synagoge gesleept, zowel mannen als vrouwen. Ik heb ze gezeseld en gedwongen te lasteren. En nu heb ik deze volmacht van de hogepriester om hen uit Damascus naar Jeruzalem te brengen, zodat ik ze daar kan doden'. 'Saul! Saul! hebt u dan geen liefde tot Christus?' 'Liefde tot Hem? Nee! Toen zij Stefanus stenigden heb ik op de kleren van de getuigen gepast, en ik was blij dat ik dat mocht doen. Ik wenste wel dat ik de kruisiging van hun Meester had mogen meemaken. Want ik haat Hem met een volkomen haat, en ik blaas dreiging en moord tegen Zijn volk'. Wat zegt u van die man? Als hij zalig wordt, bent u het dan met mij eens dat het goddelijke soevereiniteit moet zijn die hem tot bekering brengt?

Let nu eens op die arme Pilatus. Hoeveel is er niet in hem dat ons hoop voor hem geeft. Hij wilde de

Meester redden, maar hij was vrezende en bevende. Als wij moesten kiezen, zouden we zeggen: 'Heere, behoud Pilatus, want hij wil Christus niet doden, hij doet al het mogelijke om Hem in vrijheid te stellen. Maar dood die bloeddorstige Saulus, die is de voornaamste van alle zondaren'. 'Nee', zegt de Heere, 'Ik wil met het Mijne doen wat Ik wil'.

De hemelen openen zich en een helder licht daalt neer, helderder dan de zon midden op de dag. Verblind door het licht valt hij neer, en een stem richt zich tot hem: "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan" (Hand. 9:4,5). Hij staat op en God openbaart Zich aan hem. "Deze is Mij een uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen" (Hand. 9:15). Is dat niet soeverein - soevereine genade, zonder enig voorafgaand zoeken van God? God werd gevonden van hem die Hem niet zocht; Hij openbaarde Zich aan iemand die niet naar Hem vroeg.

Sommige mensen zeggen: 'Dat was een wonder'. Maar het is wel een wonder dat zich iedere dag van de week weer herhaalt. Ik ken een man, die al heel lang niet meer in Gods huis geweest was. Op een zekere zondagmorgen kwam hij van de markt, waar hij een paar eenden gekocht had om 's middags te eten. Onderweg liep hij langs een kerk waarvan de deuren openstonden. 'Ach', dacht hij, 'laat ik voor de aardigheid eens gaan luisteren wat daar allemaal gezegd wordt'. Hij ging naar binnen en het vers dat hij hoorde zingen, trok zijn aandacht. Hij luisterde naar de preek, vergat zijn eenden en ontdekte zijn ware gedaante. Hij ging naar huis en knielde neer voor Gods aangezicht. Na een korte tijd behaagde het de Heere hem in de ruimte te stellen. Deze man had niets van een voorbereidend werk in zich, niets waaruit u zou kunnen afleiden dat hij nog wel eens zalig zou kunnen worden. Slechts omdat God het zo wilde ontving hij genade en werd de man tot inkeer gebracht. Maar u die tot bekering gekomen bent, bent zelf het beste voorbeeld van de zaak waarover wij spreken. Tot op vandaag is het voor mijzelf het grootste wonder dat de Heere mij heeft willen verkiezen. Mijn enige antwoord is: 'Zelfs ik, Vader, want het scheen goed in Uw ogen'.

Ik denk dat ik u dit leerstuk nu voldoende duidelijk heb gemaakt. Nog een enkel woord hierover. Sommige mensen zijn heel erg bang voor deze leer. Zij stellen: 'Het is allemaal waar, dat wel, maar toch is het beter dit niet te bepreken voor een gemengd gezelschap. Het is heel geschikt voor de troost van Gods volk, maar we moeten hier zeer zorgvuldig mee omgaan, u kunt er beter niet openlijk over preken'. Heel goed luisteraar, ik verlaat u om dit met mijn Meester te overleggen. Hij heeft mij dit gewichtige Boek gegeven om eruit te preken, en ik kan niet uit iets anders gaan preken.

Wanneer Hij iets in dit Boek heeft laten optekenen wat naar uw mening niet geschikt is, kunt u beter bij Hem gaan klagen, en niet tegen mij!

Ik ben slechts Zijn dienstknecht; als de boodschap die ik breng aanvechtbaar is, kan ik dat niet helpen! Als ik mijn huisknecht met een boodschap naar de deur stuur en hij brengt die boodschap getrouw over, verdient hij geen uitbrander. Dan moet u mij beschuldigen, niet mijn knecht. Daarom zeg ik u: Beschuldig mijn Meester, en niet mij, want ik verkondig slechts Zijn boodschap. 'Nee', zegt een ander, 'dit moet niet geprekt worden'. Maar het moet wél geprekt worden! Ieder woord van God is door inspiratie gegeven en het is nuttig voor een goed doel. Zegt de Bijbel ons dat niet? Weet u waarom veel kerken in afgaande lijn zijn? Het is omdat deze leer niet meer van de kansels verkondigd wordt. Waar deze leer in alle vrijmoedigheid verkondigd werd, was het altijd 'weg met de roomse leer'.

De eerste reformatoren verkondigden deze leer ook. Een theoloog van de Engelse kerk zei eens tegen zijn tegenstanders 'let op uw eigen Luther; is hij voor u niet dé leraar van de Kerk van Engeland? Wat Calvijn en de andere reformatoren leerden, wordt gevonden in zijn boek over de vrije wil van de mens'. Bovendien kunnen wij u wijzen op een rij predikanten van heel vroeger tot nu toe. Spreek van de opvolgers van de apostelen! De man die het leerstuk van vrije genade preekt, is inderdaad een navolger van de apostelen.

Kunnen wij onze afkomst niet nagaan, door een lijn te trekken naar mensen zoals Newton en Whitefield, Owen en Bunyan? En daarna deze lijn doortrekken totdat we uitkomen bij Calvijn en Luther en Zwingli? En van daaruit nog verder terug naar Jerome van Praag, naar Johannes Huss en dan naar Augustinus, de machtige prediker van de vroege kerk? En van Augustinus naar de apostel Paulus is maar één stap. Wij hoeven ons niet te schamen voor onze afkomst. Wij zijn en moeten steeds orthodox blijven. Dit is de oude leer. Koop maar een of ander puriteins boek en kijk of u er iets van arminianisme in vindt. Ga langs alle boekhandelaren en zie of u één oud boek kunt vinden dat iets anders bevat dan de leer van vrije genade.

Waar deze leer ingeprent wordt, verdwijnt de leer van boetedoening en biechten; daar wordt afgerekend met het betalen van geld, om vergeving van zonden te ontvangen. Zodra genade vrij en soeverein in Gods hand is, verdwijnt de macht van de priester, verdwijnt het kopen en verkopen van aflaten en dergelijke dingen. Die zaken worden verstrooid naar de vier windstreken van de aarde.

En de kracht van goede werken valt aan stukken zoals Dagon voor de ark des Heeren in stukken viel. 'Goed', zegt iemand, 'ik houd van deze leer. Toch zijn er maar weinigen die deze leer brengen en degenen die dat doen zijn moeilijk te begrijpen'. Dat klinkt heel aannemelijk, maar ik maak me er niet druk om wat anderen van mij zeggen. Het is niet belangrijk hoe anderen u noemen. Veronderstel dat men u een antinomiaan noemt, daarmee bent u er nog niet een.

Ik moet echter bekennen dat sommige mensen deze leer wel brengen, maar daarmee tienduizend keer meer kwaad dan goed doen. Want zij preken niet dat wat ik u nu ga zeggen, terwijl dat even waar is! Zij kunnen wel over het ene preken, maar niet over het andere. Zij maken een karikatuur van Gods Woord. En sta mij toe hier te zeggen dat een bepaalde groep hypercalvinisten de gewoonte heeft om hen die preken dat een mens zich moet bekeren en geloven, aan te duiden als 'remonstranten'.

Wanneer u een van hen zo'n opmerking hoort maken, wilt u dan mijn complimenten overbrengen en vragen of zij in hun leven ooit de werken van Calvijn gelezen hebben? Niet dat ik me druk maak om wat Calvijn gezegd - of niet gezegd heeft; vraag hen slechts of zij zijn werken gelezen hebben of niet. Als zij antwoorden 'nee!' - en dat moeten ze wel, want zijn werk bestaat uit 48 dikke delen - vertel hen dan dat de man die zij een 'bastaard-calvinist' noemen (dit was de scheldnaam van Spurgeon), wel een belangrijk deel van die delen gelezen heeft. Zodat hij de lijn die er in zit, wel kent. Hij weet dat hij wezenlijk hetzelfde brengt als wat Calvijn preekte. Ieder leerstuk wat hij verkondigt, is terug te vinden in de Schriftverklaringen van Calvijn. Wij zijn echter zuivere calvinisten: Calvijn is niets voor ons, maar Jezus Christus en Dien gekruisigd en de ouderwetse Bijbel vormen onze standaard. Geliefden, laten wij Gods Woord nemen zoals het er staat. Wij moeten ons geen andere standaard veroorloven dan de Bijbel. Laten we nu overgaan tot ons tweede punt. 'Let op', zegt mijn hypercalvinistische vriend, 'nu gaat hij zichzelf tegenspreken'. Nee, waarde vriend, dat ga ik niet! Ik ga slechts ú tegenspreken!

Ons tweede punt is: de verantwoordelijkheid van de mens. "Maar tegen Israël zegt Hij: de gehele dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk". Welnu, dit volk dat door God verworpen is, heeft Hij geprobeerd te lokken. Hij heeft ze gezocht en dringend genodigd tot de zaligheid, maar zij hebben geweigerd. En als zij zich niet bekeerd hebben, is dat te wijten aan hun ongehoorzaamheid en hun tegenspreken. Dat staat duidelijk genoeg in de tekst. God zond Zijn profeten tot Israël en strekte Zijn handen naar hen uit. Waartoe diende dat? Waartoe

wenste Hij dat zij tot Hem kwamen? Waarom? Om hen zalig te maken! 'Nee', zegt nu iemand, 'het was om hen tijdelijke genade te bewijzen'. Nee mijn vriend, het voorafgaande vers spreekt duidelijk over geestelijke genade en daar gaat het hier ook over, want beiden hebben betrekking op dezelfde zaak. Was God oprecht in dit aanbod van genade? De Heere vergeve de mens die het waagt te zeggen dat Hij niet oprecht was. God is buiten alle twijfel oprecht in alles wat Hij deed en doet. Hij zond Zijn profeten, Hij smeekte het volk Israël zich te richten op geestelijke zaken, maar zij weigerden. En hoewel Hij de gehele dag Zijn handen naar hen uitgestrekt had, waren zij toch een ongehoorzaam en tegensprekend volk. Zij wezen Zijn liefde af; Zijn bloed rust op hun hoofden.

Nu vraag ik u te letten op het zoeken van de Heere, en de aard daarvan. In de eerste plaats was dit het meest oprechte zoeken in de wereld. Verloren zondaren die onder het geklank van het evangelie zitten, gaan niet verloren door het ontbreken van de lieflijkste nodiging. De Heere zegt dat Hij Zijn handen uitgestrekt heeft. U begrijpt wat daarmee bedoeld wordt. U hebt dat ongehoorzame kind wel gezien, dat niet naar z'n vader wil komen. De vader strekt zijn handen uit en zegt: 'Kom, m'n kind, ik wil je vergeven'. Hij heeft een traan in zijn ogen en zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid als hij zegt: 'Kom toch, kom nu'.

God zegt dat dit hetgene is wat Hij deed: 'Hij strekte Zijn handen uit'. En dat is het ook wat Hij tot sommigen van u gedaan heeft. U die vandaag nog niet bekeerd bent, bent zonder excuus, want de Heere heeft Zijn handen uitgestrekt en gezegd: "Kom, kom". U hebt lang onder het geklank van het evangelie gezeten. En naar ik vertrouw was het een betrouwbaar en bewogen geluid. Uw dominee heeft niet nagelaten in het verborgene te bidden voor het behoud van uw zielen, of over u te wenen als niemand hem zag. Hij heeft als een van God gezonden ambassadeur getracht u te overreden. De Heere is mijn getuige, dat ik soms op deze preekstoel heb gestaan en dat ik niet vuriger voor uw zielen kon pleiten dan voor mijn eigen ziel. In Christus' naam heb ik geroepen: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven" (Matth. 11:28). Ik heb over u geweend evenals de Zaligmaker deed. Ik heb Zijn woorden gebruikt: "Jeruzalem, Jeruzalem, ... hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild" (Matth. 23:37).

U weet zelf dat uw geweten dikwijls geraakt is. U was vaak aangedaan, u kon het niet weerstaan. God was bewogen met u, Hij nodigde u zo hartelijk door het Woord. Hij handelde vriendelijk met u door Zijn voorzienigheid. Zijn handen waren uitgestrekt en u hoorde Zijn stem in uw oren: "Komt

dan, en laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol" (Jes. 1:18). U hebt Hem horen uitroepen: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren" (Jes. 55:1). U hebt Hem horen zeggen met al de genegenheid van het Vaderhart: "De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk" (Jes. 55:7). O, God doet een beroep op mensen opdat zij zalig zullen worden. Deze dag roept Hij u allen toe: "Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden" (Hand. 2:38). "Zie op Mij" (Jes. 45:22). En met goddelijke liefde tracht Hij u te lokken, zoals een vader z'n kind lokt met het uitsteken van zijn armen en het roepen: "Kom dan, kom maar".

'Nee', zegt nu iemand die streng orthodox in de leer is, 'God nodigt nooit alle mensen tot Zich; Hij nodigt slechts bepaalde personen'. Stop meneer, is dat alles wat u ervan weet? Heeft u nooit in die gelijkenis gelezen: "... mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft" (Matth. 22:4). En dat zij, die genodigd waren niet wilden komen? Hebt u nooit gelezen dat zij die genodigd waren zich allen begonnen te verontschuldigen? Dat zij gestraft werden vanwege hun afwijzen van de nodiging? Welnu, als dan volgens u de uitnodiging niet voor iedereen bestemd is, maar alleen voor diegene die de nodiging aanvaardt, hoe kan deze gelijkenis dan waar zijn? Het feit is er: de ossen en de gemeste beesten zijn geslacht, de bruiloft is gereed, en de trompet klinkt: Wie dorst heeft, die kome en drinke! Hier zijn alle dingen gereed, de nodiging is algemeen. Het is een belangrijke nodiging, zonder beperking. "En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet" (Openb. 22:17). En deze nodiging wordt gegeven in liefelijke woorden: 'Kom tot Mij, Mijn kind, kom tot Mij'. "De gehele dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt".

Zondaar, God heeft u niet één keer geroepen om te komen en u daarna aan uw lot overgelaten, maar Hij komt iedere dag tot u. Iedere dag was er een beroep op uw geweten; iedere dag heeft de Voorzienigheid u gewaarschuwd. Iedere zondag heeft Gods Woord u aangesproken O, wat zullen sommigen van u veel te verantwoorden hebben voor Gods troon. Ik kan nu niet alle persoonlijkheden doorgronden, maar ik weet dat er onder u zijn die een verschrikkelijke verantwoording af zullen moeten leggen. Alle dagen heeft de Heere getracht u te lokken. Vanaf uw prille jeugd heeft Hij u door middel van uw moeder geprobeerd over te halen.

Ook in uw kinderjaren heeft God Zijn handen al naar u uitgestrekt. Uw zondagsschoolonderwijzer

heeft zijn best gedaan om u tot de Zaligmaker te leiden. Hoe vaak was uw toen nog ontvankelijke hart aangedaan. Maar u hebt zich ervan afgekeerd, u bent er nog niet door geraakt. Hoe vaak heeft uw moeder u niet vermaand, hoe vaak heeft uw vader u niet gewaarschuwd? Maar u hebt het gebed dat uw moeder deed toen u ziek was vergeten, toen zij een kus gaf op uw koortsige voorhoofd. Toen zij knielde en de Heere smeekte uw leven te sparen en er aan toevoegde: 'Wilt U de ziel van m'n kind redden'. U herinnert zich nog wel dat zij u een eigen Bijbeltje gaf. U weet nog wel wat zij vóór in dat Bijbeltje geschreven heeft. Toen zij u die Bijbel gaf, was u het zich misschien niet bewust, maar mogelijk weet u dat nu wel, hoezeer zij verlangde dat u een nieuw geboren schepsel in Jezus Christus zou mogen worden. Hoe heeft zij u met haar gebeden omringd, wat heeft zij de Heere aangeloopen om u. En u bent vast nog niet vergeten hoeveel zondagen u in leegheid doorgebracht hebt, hoe vaak u gewaarschuwd bent. Waarom zijn er zo ontstellend veel preken verspild aan u? Ieder jaar hebt u wel een paar honderd preken gehoord - sommigen van u zelfs nog meer - en toch bent u nog dezelfde gebleven!

Maar zondaren, het aanhoren van preken is een ontzettend iets, totdat het aan uw ziel gezegend wordt. Wanneer God Zijn handen de gehele dag - en iedere dag - uitgestrekt heeft, is het voor u een harde zaak als u rechtvaardig verdoemd zult worden. Niet voor uw overtreden van Gods wetten, maar vanwege uw bewust afwijzen van het evangelie. Het is waarschijnlijk dat God Zijn handen nog uitgestrekt houdt totdat uw haren grijs geworden zijn, u voortdurend nodigend. Misschien zegt Hij nog terwijl u uw doodsbed nadert: 'Kom tot Mij, kom tot Mij'. Maar als u voortgaat uw hart te verharden, als u Christus blijft afwijzen, o dan smee ik dat niets u in de waan zal laten dat u ongestraft zult blijven! O, soms beef ik bij de gedachte dat er predikanten zijn die hun gehoor voorhouden dat ze niet schuldig zijn als zij de Zaligmaker niet zoeken. Ik weet niet hoe die mannen onschuldig bevonden zouden moeten worden op Gods grote dag!

Het moet een vreselijk iets zijn dat zij arme zielen in slaap sussen, door hen wijs te maken dat het niet hun plicht is om zich te bekeren en Christus te zoeken. En dat ze niet zwaarder gestraft zullen worden nadat zij het Woord gehoord hebben.

Mijn Meester heeft dat niet zo gezegd. Herinner u wat Hij zei: "En gij, Kapernaüm, dat tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden. Want zo in Sódóm die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zou tot op den huidigen dag gebleven zijn. Doch Ik zeg u, dat het den lande van Sódóm verdraaglijker zal zijn in den dag des oordeels dan u" (Matth. 11:23,24).

De Heere Jezus sprak ook niet zo toen hij zich richtte tot Chórazin: “Wee u, Chórazin, wee u, Bethsaïda! Want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben. Doch Ik zeg u: Het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in den dag des oordeels dan ulieden” (Matth. 11:21,22).

Zo preekte Paulus ook niet. Hij heeft nooit tegen zondaren gezegd dat het verachten van het kruis niet gestraft zou worden. Luister nog eens naar de woorden van deze apostel: “Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft, hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben” (Hebr. 2: 2,3).

Zondaar, op de grote dag der dagen moet u verantwoording afleggen voor iedere waarschuwing die u in de wind geslagen hebt. Voor iedere keer dat u uw Bijbel gelezen hebt én voor iedere keer dat u verzuimd hebt te lezen. Voor iedere zondag dat de deur van Gods huis geopend was, en u de kans om het Woord te horen voorbij liet gaan. Ook voor iedere keer dat u het Woord wel gehoord hebt, maar er geen gebruik van gemaakt hebt. U, die zo’n zorgeloze luisteraar bent, vergadert brandhout voor uw eigen eeuwige vuur! U, die de woorden wel hoort maar ze meteen weer vergeet, of slechts lichtzinnig hoort, bent bezig een put voor uzelf te graven, waarin u geworpen wordt.

Bedenk dat in die grote dag niemand anders dan uzelf verantwoordelijk is voor uw verdoemenis! Het is niet de schuld van de Heere. “Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, - en dat is een zware eed - zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve” (Ezech. 33:11) God heeft heel veel voor u gedaan. Hij heeft u Zijn evangelie gezonden, u werd niet geboren in een heidens land. Hij gaf u het Boek der Boeken. Hij heeft uw verstand verlicht. En als u omkomt onder het geklank van het evangelie, is uw gericht en verdoemenis des te zwaarder. Dit leerstuk is net zo goed Gods Woord als het voorgaande. U vraagt mij die twee stukken met elkaar in overeenstemming te brengen. Maar ik zeg u dat ik de noodzaak daarvoor niet zie. Ik heb voor mezelf nooit getracht die twee stukken met elkaar te rijmen, want ik heb er nooit een tegenstelling in gezien. Wanneer u mij een groot aantal spitsvondigheden voor de voeten werpt, kan ik daarop niets antwoorden. Beide leerstukken zijn wáár; twee waarheden kunnen niet met elkaar in strijd zijn.

Het enige wat u moet doen is, die beide stukken geloven. De heiligen hebben het meest met het eerste stuk te maken. Laten zij de vrije en soevereine genade van God loven en Zijn heilige Naam danken. De zondaar heeft het meest met het tweede stuk te maken. O zondaar, verneder uzelf onder de krachtige hand Gods, door te overdenken hoe vaak Hij u Zijn liefde betoonde, door u te nodigen tot Hem te komen. Hoe vaak hebt u al niet Zijn Woord versmaad en Zijn genade geweigerd? Hoe vaak was u niet horende doof voor iedere nodiging en hebt u gerebelleerd tegen een liefhebbend God? Hoe vaak hebt u de geboden geschonden van Hem Die u liefheeft?

En nu, wat moet ik tenslotte nog zeggen? Mijn eerste waarschuwing is gericht tot christelijke mensen. Mijn geliefde vrienden, ik smeeek u om u niet in te laten met een of andere leer buiten Gods Woord om. De Bijbel, en de Bijbel alleen is het richtsnoer van ons, protestanten. Wat u in Gods Woord vindt, is voor u bestemd.

Laat u niet afschrikken door een bepaalde leer, of sterker nog, door een naam. Iemand vertrouwde mij toe dat hij dacht dat de waarheid ergens in het midden lag, tussen de uitersten. Hij bedoelde het wel goed, maar ik denk dat hij verkeerd was. De waarheid ligt niet tussen de beide uitersten, maar erin! De enige reden waarom een mens zalig wordt is: genade, genade en nog eens genade. Maar als u komt tot de vraag waarom een mens verdoemd wordt, is de arminiaan zuiverder dan de antinomiaan. Ik geef niet om een bepaalde kerk of groepering. Door Gods genade vraag ik niemand om bijval, ik verkondig u alleen de Bijbel zoals ik die lees. Het punt waarop het fout gaat is daar, waar de calvinist zich met de vraag van de verdoemenis begint in te laten, waar hij in de knoop komt met Gods rechtvaardigheid. Of daar waar de arminiaan de leer van vrije genade ontkent.

Mijn tweede waarschuwing is gericht tot zondaren. Zondaren, ik smeeek ieder van u die nog onbekeerd en goddeloos is, iedere vorm van uitvlucht die de duivel u geeft voor uw nog onbekeerd zijn, achterwege te laten. Bedenk dat al het onderwijs in de hele wereld u nimmer verontschuldigen kan voor uw afkerigheid van God door uw boze werken. Als wij u smeken om u te laten verzoenen, is dat alleen omdat wij weten dat u nooit op uw juiste plaats zult zijn, totdat u bekeerd bent. God heeft u geschapen, is het dan goed te praten dat u Hem ongehoorzaam bent? God voedt uw lichaam iedere dag, kan het dan goed zijn dat u nog in ongehoorzaamheid ten opzichte van Hem zou leven? Herinner u dat de hemelen met een gedruis voorbij zullen gaan. Als Christus zal komen om de aarde in rechtmatigheid te oordelen, en Zijn volk met gerechtigheid, is er geen enkel excuus dat geldig is in die grote dag.

Als u zou willen zeggen: 'Heere, ik heb het Woord nooit gehoord', zal Hij zeggen: 'U hebt het duidelijk gehoord'. 'Maar Heere, ik heb zo'n boze natuur'. 'Uit uw eigen mond zal Ik u veroordelen. U hebt een boze natuur en daarom verdoem Ik u'. "En dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos" (Joh. 3:19). 'Maar Heere', zal iemand tegenwerpen, 'ik was niet uitverkoren'. 'Wat hebt u daar mee te doen? U volgde uw eigen wil toen u tegen Mij rebelleerde. U wilde niet tot Mij komen, en daarom verdoem ik u nu voor eeuwig. U hebt Mijn wet gebroken, uw schuld is op uw eigen hoofd'. Indien een zondaar in die grote dag zou kunnen zeggen: 'Heere, het was voor mij onmogelijk om zalig te worden', zou die gedachte de smarten van de hel nog enigszins verlichten. En dit zal de scherpste van het zwaard en het branden van het vuur zijn: U wist wat uw plicht was, en toch deed u die niet, u spotte met alles wat heilig was. U verachtte de Zaligmaker, en "hoe zult u ontvlieden indien u op zo grote zaligheid geen acht gegeven hebt?"

En nu tot slot, met betrekking tot mijn persoon, sommigen van u zullen naar huis gaan en zeggen: 'In het eerste deel van de preek was hij een antinomiaan, en in het tweede deel een arminiaan'. Ik bekommer me er niet om. Ik smeeek u om zelf de Bijbel te onderzoeken. "Tot de wet en tot de getuigenis, zo ik niet spreek naar dit Woord, het zal zijn, dat ik geen dageraad zal hebben" (Jes. 8:20). Ik ben bereid die proef te doorstaan. Als ik niet over Christus spreek, hoeft u zich niet aan mij te storen. Als ik afwijk van de waarheid, laat mijn woorden dan langs u heen gaan. Maar als dat wat ik zeg Gods onderwijs is, dan gebied ik u in naam van Hem Die mij gezonden heeft: denk na over deze dingen en bekeer u tot de Heere met uw ganse hart!

Amen.

